

INFORMACIJA U VEZI SA ZAKONOM O ZAŠTITI DRŽAVNIH INTERESA U RUDARSKO-METALURŠKOM SEKTORU

Skupštini Crne Gore je usvojila Predlog zakon o zaštiti državnih interesa u rudarsko-metalurškom sektoru koji je podnijelo 20 poslanika Demokratskog fronta. U pogledu izmjena pravnog i institucionalnog okvira kroz Zakon o zaštiti državnih interesa u rudarsko-metalurškom sektoru ističemo da se predloženim odredbama narušavaju prava povjerilaca definisana Zakonom o stečaju i ugrožavaju prava investitora.

Zakon o stečaju ima za cilj unaprijeđenje kvaliteta stečajnog postupka i to upravo kroz veći stepen namirenja povjerilaca, manje troškove stečajnog postupka i smanjenje dužine trajanja stečajnog postupka, kao i uvođenje dodatnih podsticaja za povjerioce, a naročito za dužnike da blagovremeno pokrenu stečajni postupak kako bi pokušali da prevaziđu finansijske poteškoće i održe poslovanje.

Zakon o zaštiti državnih interesa u rudarsko-metalurškom sektoru je u suprotnosti sa Zakonom u stečaju i ciljevima stečajnog postupka. Cilj stečajnog postupka jeste najpovoljnije kolektivno namirenje stečajnih povjerilaca ostvarivanjem najveće moguće vrijednosti stečajnog dužnika, odnosno njegove imovine. Implementirano je 8 načela stečajnog postupka i to: načelo zaštite stečajnih povjerilaca; načelo jednakog tretmana i ravnopravnosti, načelo ekonomičnosti, načelo sudskog sprovođenja postupka, načelo imperativnosti i prekluzivnosti, uz shodnu primjenu odredaba parničnog postupka, dok su rokovi prekluzivni, načelo hitnosti, načelo dvostepenosti i načelo javnosti i informisanosti.

Zakonom o stečaju su definisane nadležnosti stečajnog sudije, stečajnog upravnika i odbora povjerilaca kao organa stečajnog postupka i u izradi teksta zakona korišćena su i analizirana uporedno pravna rješenja i iskustva zemalja u regionu i druga međunarodna iskustva, iskustva stručnjaka i učesnika u stečajnom postupku (stečajnih sudija, stečajnih upravnika, privrednika).

Članovi 2 i 3 Zakona o zaštiti državnih interesa u rudarsko-metalurškom sektoru predstavljaju direktno miješanje u nadležnosti suda i stečajnog upravnika, i iste predstavljaju kršenje ustava i zakona i u suprotnosti su sa normama koje su poznate u praksi EU. Sami Zakon nije usklađen ni sa pravilima za državnu pomoć i može značiti narušavanje EU pravila u ovoj oblasti, kao i potencijalno kršenje SSP-a.

Bankrotstvo i reorganizacija predstavljaju dva načina sprovođenja stečaja nad pravnim licima. Po donošenju rješenja o bankrotstvu, stečajni upravnik započinje i sprovodi prodaju cjelokupne imovine ili dijela imovine stečajnog dužnika i to putem javnog nadmetanja, javnim prikupljanjem ponuda ili neposrednom pogodbom.

Shodne odredbe Zakona o stečaju već su primijenjene i u slučaju Kombinata aluminijuma Podgorica. Nakon donošenja Rješenja od strane Privrednog suda u Podgorici o proglašenju bankrota nad dužnikom Kombinat aluminijuma Podgorica, stečajni upravnik je, u skladu sa Zakonom o stečaju nakon izvršene procjene cjelishodnosti prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, odnosno cjelokupne imovine stečajnog dužnika u odnosu na prodaju imovine u djelovima, donio odluku da se pristupi

javnom oglašavanju i prodaji imovine stečajnog dužnika na način što će se izvršiti prodaja njegove cjelokupne imovine jer je to model koji obezbjeđuje najbrže i najpovoljnije unovčenje imovine stečajnog dužnika, koji istovremeno uvažava i interese potencijalnih kupaca, što je dodatni razlog za opredjeljenje za ovakav vid prodaje. Prodaja se trebala izvršiti javnim nadmetanjem, a oglas o prodaji se trebao objavio u skladu sa sačinjenom procjenom vrijednosti imovine stečajnog dužnika. Stečajni upravnik u skladu sa Zakonom, o namjeri prodaje imovine obavještava stečajnog sudiju, dužnika, sve povjerioce, kao i sva lica koja imaju zalogu, pravo vlasništva ili interes u vezi sa predmetnom imovinom ili drugo pravo. Postupak se trebao sprovesti javnim nadmetanjem, pri čemu je presudan iznos najviše ponuđene kupoprodajne cijene za izbor kupca.

Ponuđač, odnosno zainteresovano lice, mora dati ponudu na svu imovinu kao cjelinu, jer bi se oglasom prodavala cjelokupna imovina stečajnog dužnika. Oglas ne bi sadržao nikakve uslove, niti zahtjeve oko korišćenja kapaciteta, proizvodnje, broja zaposlenih i slično, koji bi uticali na postizanje najveće kupoprodajne cijene. Tako da je Zakon o zaštiti državnih interesa u rudarsko-metalurškom sektoru u suprotnosti sa osnovnim načelima i pravilima definisanim Zakonom o stečaju i dovodi do narušavanje konkurencije i jednakosti, a posebno je problematično što se odnosi na tekuće sudske postupke.

Kada kupac isplati cijenu, na kupca se prenosi pravo svojine na kupljenoj imovini bez tereta, kao i bez obaveza nastalih prije izvršene kupoprodaje, uključujući i poreske obaveze i obaveze prema privrednim subjektima pružaocima usluga od opšteg interesa koje se odnose na kupljenu imovinu. Stečajni sudija će rješenjem konstatovati da je prodaja izvršena i naložiti odgovarajućem registru da izvrši upis prava svojine i brisanje tereta nastalih prije izvršene prodaje, odnosno upis drugih prava stečenih prodajom. Kupac nema obavezu da preuzme radnike koji su bili radno angažovani prije prodaje imovine. Zakon o zaštiti državnih interesa u rudarsko-metalurškom sektora može dovesti do narušavanja i prava zainteresovanih investitora koji ne bi mogli da sklope Ugovor o kupoprodaji, iako bi ponudili najbolju cijenu, jer se predloženim zakonom narušava konkurentnost i jednakost kupaca, suprotno Zakonu o stečaju, i mora se saglasiti Skupština što je i protivustavno jer se Skupština miješa u nadležnosti Suda.

Sredstva ostvarena prodajom imovine na kojoj nijesu postojala opterećenja ulaze u stečajnu masu, a njihova dioba vrši se u skladu sa postupkom diobe propisanim ovim zakonom. Uređen je i način prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica i posljedice takve prodaje. Prije glavne diobe stečajne mase, stečajni upravnik je dužan da sastavi nacrt rješenja za glavnu diobu diobne mase, koje se dostavlja odboru povjerilaca i stečajnom sudiji i objavljuje ga na oglasnoj tabli suda i sudskoj pisarnici radi izlaganja na uvid. Nakon isteka roka od osam dana od dana stavljanja na uvid, odnosno završenog postupka po prigovorima, stečajni sudija donosi rješenje o glavnoj diobi stečajne mase. Dioba stečajne mase vrši se nakon pravosnažnosti rješenja o glavnoj diobi. Samim Zakonom se odobrava samo prodaja kao pravno lice pa može dovesti i do manje cijene čime bi se potencijalno smanjilo i iznos za raspodjelu.

Imajući u vidu da je predmetna materija u potpunosti uređena Zakonom o stečaju, kao i činjenicu da su pojedine odredbe teksta zakona u suprotnosti sa Zakonom o stečaju, a takođe i normama koje se primjenjuju u praksi zemalja EU, smatramo da treba

pokrenuti proceduru da se ispita i ustavnost Zakona o zaštiti državnih interesa u rudarsko-metalurškom sektoru.

Vlada Crne Gore razmotrila je Informaciju, i na osnovu toga donosi sljedeće:

ZAKLJUČKE

1. Vlada Crne Gore je, na sjednici od _____ razmotrila i usvojila Informaciju u vezi sa zakonom o zaštiti državnih interesa u rudarsko-metalurškom sektoru.